

Promemorian Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet
Remisstid den 17 april 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog

Sammanfattning av ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemorian *Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

I promemorian lämnas förslag till bestämmelser som kompletterar EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri. Genom EU-förordningarna införs bland annat tidsfrister för tillståndsprocessen för strategiska råmaterialprojekt och för nettonollprojekt. EU-förordningarna innehåller också särskilda bestämmelser om miljöbedömningar för sådana projekt. Vidare införs krav på medlemsstaterna att utse en eller flera kontaktpunkter för att samordna och underlätta tillståndsprocessen.

Länsstyrelserna i Stockholms län, Skåne län, Västra Götalands län, Örebro län, Dalarnas län och Västerbottens län föreslås fortsatt att vara kontaktpunkter för både projekt för kritiska råmaterial och nettonollprojekt.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Exploateringskontoret och miljöförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden på grund av kort remisstid. Stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB har avstått från att svara.

Stadsledningskontoret bedömer att den obligatoriska tidsfristen om 45 dagar för en kontaktpunkt att bekräfta om en ansökan är komplett sannolikt innebär att remissmyndigheterna inte hinner höras inom den tiden.

Exploateringskontoret anser att verksamheten inte berörs av någon av dessa två förordningar eller föreslagna författningsändringar.

Miljöförvaltningen anser att EU-förordningen om kritiska råmaterial inte bedöms beröra nämndens arbetsområde och inte heller Stockholms stads arbete.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Det bedöms att Stockholms stads arbete påverkas i liten utsträckning av promemorian förslag. I övrigt hänvisar jag till Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.

Stockholm den 15 april 2026

Jan Valeskog

Bilagor

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/72-12.1
2. Promemorian Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri dnr KS 2026/72-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat promemorian *Kontaktpunkter, tillstånd och tidsfrister enligt EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri* till bland annat Stockholms stad för yttrande.

I promemorian lämnas förslag till bestämmelser som kompletterar EU-förordningen om kritiska råmaterial och EU-förordningen om nettonollindustri. Genom EU-förordningarna införs bland annat tidsfrister för tillståndsprocessen för strategiska råmaterialprojekt och för nettonollprojekt. EU-förordningarna innehåller också särskilda bestämmelser om miljöbedömningar för sådana projekt. Vidare införs krav på medlemsstaterna att utse en eller flera kontaktpunkter för att samordna och underlätta tillståndsprocessen.

Länsstyrelserna i Stockholms län, Skåne län, Västra Götalands län, Örebro län, Dalarnas län och Västerbottens län föreslås fortsatt vara kontaktpunkter för både projekt för kritiska råmaterial och nettonollprojekt.

I promemorian föreskrivs ett antal tidsfrister för de utpekade tillståndsprocesserna. För processer om nettonollindustri föreskrivs att den totala tillståndsprocessen, från att ansökan bedöms som komplett, får ta längst 12 respektive 18 månader, beroende på anläggningens effektkapacitet. I vissa fall får processtiden förlängas med maximalt tre respektive sex månader. Tiden för miljöbedömning ska inte ingå i denna processtid.

De kompletterande bestämmelserna föreslås i huvudsak samlas i en ny lag och tillhörande förordning. I fråga om EU-förordningarnas bestämmelser om miljöbedömningar föreslås att det införs upplysningsbestämmelser och kompletterande bestämmelser i miljöbalken. Vidare föreslås att det införs upplysningsbestämmelser i plan- och bygglagen (2010:900) och sektorslagstiftning som reglerar tillståndsförfaranden om att EU-förordningarna innehåller bestämmelser om planläggning och tidsfrister.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB.

Exploateringskontoret och miljöförvaltningen har inkommit med kontorsyttranden på grund av kort remisstid. Stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stadshus AB har avstått från att svara.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	4
Exploateringskontoret.....	5
Miljöförvaltningen	5

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 18 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

1.1 Förslag till lag (2026:000) om kontaktpunkter och tillståndsförfaranden för kritiska råmaterial och nettonollindustri, Avsnitt Kontaktpunkter

Förslag i promemorian

Länsstyrelserna i Stockholms län, Skåne län, Västra Götalands län, Örebro län, Dalarnas län och Västerbottens län föreslås fortsatt vara kontaktpunkter för både projekt för kritiska råmaterial och nettonollprojekt.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret har inga synpunkter på förslaget.

1.1 Förslag till lag (2026:000) om kontaktpunkter och tillståndsförfaranden för kritiska råmaterial och nettonollindustri, Avsnitt Mål och ärenden om kritiska råmaterial och nettonollindustri i mark- och miljödomstol

Förslag i promemorian

För processer om nettonollindustri föreskrivs att den totala tillståndsprocessen, från att ansökan bedöms som komplett, får ta längst 12 respektive 18 månader, beroende på anläggningens effektkapacitet. I vissa fall får processtiden förlängas med maximalt tre respektive sex månader. Tiden för miljöbedömning ska inte ingå i denna processtid. Vidare föreskrivs att kontaktpunkten inom 45 dagar från att en ansökan lämnats in ska göra en bedömning om ansökan är komplett alternativt förelägga om komplettering. Särskilda tidsfrister föreskrivs även för miljöbedömningar. Bland annat får berörda myndigheter som utgångspunkt yttra sig över en komplett ansökan med gjord miljöbedömning under maximalt 85 dagar. Förslagen innebär också att det införs hänvisningar till relevanta bestämmelser om tidsfrister i EU-förordningarna samt en möjlighet för kontaktpunkt respektive mark- och miljödomstolen att tillfälligt stoppa tidsfristen för processen om behov uppstår att komplettera miljökonsekvensbeskrivningen.

Stadsledningskontorets synpunkter

Stadsledningskontoret bedömer att den obligatoriska tidsfristen om 45 dagar för en kontaktpunkt att bekräfta om en ansökan är komplett sannolikt innebär att remissmyndigheterna inte hinner höras inom den tiden. Dock framgår av förordningen att det förutsätts att berörd allmänhet och remissmyndigheter ges tillfälle att yttra sig över miljökonsekvensbeskrivningen efter att ansökan bedömts vara komplett. I praktiken kommer detta ske efter att ansökan överlämnats till mark- och miljödomstol av kontaktpunkten. Av förordningen framgår också att tiden för miljöbedömning inte ska ingå i den totala processtiden och det finns bestämmelser om möjlighet att pausa processtiden om miljökonsekvensbeskrivningen behöver

kompletteras efter att ansökan bedömts som komplett. Reglerna förutsätter således att kompletteringsbehov kan framföras av remissmyndigheterna efter att ansökan bedömts som komplett av kontaktpunkten. Stadsledningskontoret bedömer att möjligheten för Stockholms stad att yttra sig över miljökonsekvensbeskrivningar eller kompletteringar av desamma därmed inte påverkas nämnvärt och har därför inga synpunkter på förslagen.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 11 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringsnämndens verksamhet berörs inte av någon av dessa två förordningar eller föreslagna författningsändringar. Endast i undantagsfall kan möjligen nämnden indirekt bli berörd vid försäljning eller upplåtelse till projektägare som planerar för nettonollindustri. Exploateringskontoret har därför inga synpunkter på promemorians föreslagna författningsändringar.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

EU-förordningen om kritiska råmaterial bedöms inte beröra nämndens arbetsområde och inte heller Stockholms stads arbete. EU-förordningen om kritiska råmaterial kommenteras därför inte vidare.

EU-förordningen om nettonollindustri kan beröra nämndens arbetsområde, t. ex. om nya anläggningar för koldioxidinfångning ska anläggas.

Nämnden har inga synpunkter på förslagen vad gäller utpekade kontaktpunkter.

Normalt framförs kompletteringsbehov av remissmyndigheterna under kompletteringsrundan innan kungörelse. Den obligatoriska tidsfristen om 45 dagar för en kontaktpunkt att bekräfta om en ansökan är komplett innebär enligt nämndens bedömning att remissmyndigheterna sannolikt inte hinner höras inom den tiden.

Dock framgår av förordningen att det förutsätts att berörd allmänhet och remissmyndigheter ges tillfälle att yttra sig över miljökonsekvensbeskrivningen efter att ansökan bedömts vara komplett. I praktiken kommer detta ske efter att ansökan överlämnats till mark- och miljödomstol av kontaktpunkten. Av förordningen framgår också att tiden för miljöbedömning inte ska ingå i den totala processtiden och det finns bestämmelser om möjlighet att pausa processtiden om miljökonsekvensbeskrivningen behöver kompletteras efter att ansökan bedömts som komplett. Reglerna förutsätter således att kompletteringsbehov kan framföras av myndigheterna efter att ansökan bedömts som komplett av kontaktpunkten.

Nämnden bedömer således att EU-reglerna vad gäller tidsfrister i praktiken innebär en förskjutning av när behov av kompletteringar som identifieras av remissmyndigheterna kan framföras. För de aktuella processerna kommer sådana synpunkter kunna framföras först när myndigheterna yttrar sig över ansökan efter kungörelse. Denna förändring är nödvändig för att följa EU-förordningen varför det saknas skäl att bedöma om förändringen är ändamålsenlig i sig. Myndigheterna kommer i det skedet ha maximalt 85 dagar på sig att yttra sig över ansökan, vilket enligt nämndens bedömning är relativt kort men hanterbart för kommunen. Detta särskilt då nämnden i dessa processer typiskt sett yttrar sig direkt till mark- och miljödomstol parallellt med ett yttrande från kommunen centralt.

Utifrån ovanstående har nämnden inte heller några synpunkter på förslagen i promemorian vad gäller tidsfristerna.